

RETNINGSLINJER FOR TILDELING

AV

PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER

I BERLEVÅG KOMMUNE

Vedtatt av Berlevåg kommunestyre 24. november 2005

INNHold

1.0	Innledning	s 3
2.0	Lovgrunnlag	s 3
3.0	Søknad om tjenester	s 4
4.0	Vurdering/tildeling av tjenester	s 4
5.0	Enkeltvedtak	s 5
6.0	Klageadgang	s 6
7.0	Tjenestetilbud	s 7
7.1	Langtidsopphold	s 7
7.1.1	Langtidsopphold i sykehjem	s 7
7.1.2	Terminalpleie	s 8
7.1.3	Langtidsopphold i demensavdeling	s 8
7.2	Korttidsopphold	s 9
7.3	Rehabiliteringsopphold	s 9
7.4	Avlastningsopphold	s 9
7.4.1	Avlastning for bruker	s 10
7.4.2	Avlastning for pårørende	s 10
7.5	Hjemmesykepleie	s 10
7.5.1	Psykisk helsevern	s 11
7.6	Praktisk bistand	s 11
7.6.1	Praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjelp)	s 11
7.6.2	Brukerstyrt personlig assistent	s 12
7.7	Støttekontakt	s 12
7.8	Omsorgsgodtgjøring	s 13
7.9	Kjøp av middag	s 13
7.10	Trygghetsalarm	s 13
7.11	Vaskeritjenester	s 14
7.12	Omsorgsleilighet	s 14
7.13	Alderspensjonat	s 16
7.14	Trygdeleiligheter	s 17

1.0 INNLEDNING

Pleie- og omsorgstjenesten er lokalisert til helsesenteret i Berlevåg. Tjenesten ledes av pleie- og omsorgsleder. Tjenesten omfatter institusjonstjeneste med demens- og sykehjemsavdeling, hjemmetjeneste, vaskeri og kjøkkentjeneste.

Følgende tjenester tilbys:

- Langtidsopphold i sykehjem inkl. terminalpleie	9 plasser
- Langtidsopphold i demensavdeling	5 plasser
- Korttids-, rehabiliterings- og avlastningsopphold	2 plasser
- Hjemmesykepleie inkl. psykiatritjeneste	
- Praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjelp og brukerstyrt personlig assistent)	
- Støttekontakt	
- Omsorgsgodtgjøring	
- Kjøp av middag	
- Trygghetsalarm	33 alarmer
- Vaskeritjenester	
- Omsorgsleilighet	3 leiligheter
- Alderspensjonat	5 rom
- Trygdeleilighet	6 leiligheter

I tillegg kommer 1 sykestueplass (akutt plass) underlagt Helse Finnmark HF. Denne beskrives ikke nærmere i retningslinjene, da den er underlagt legen i kommunene.

2.0 LOVGRUNNLAG

Kommunens pleie- og omsorgstjeneste er regulert av en rekke lover og forskrifter. Bestemmelsene i disse lovene og forskriftene stiller ulike krav til virksomheten.

I tillegg til krav fra lovgivende myndighet har kommunen bedriftsinterne krav. Dette er krav som kommunen stiller til seg selv gjennom kommunale instruksjoner, retningslinjer og kriterier. Bedriftsinterne krav kan ikke sette til side lover og forskrifter. Videre kan ikke de bedriftsinterne kravene standardisere behandlingen av saker som krever en individuell skjønnsmessig vurdering.

Følgende lovverk og forskrifter legges til grunn i tildelingen av pleie- og omsorgstjenester:

Lovpålagte tjenester

- Lov om helsetjenesten i kommunen med forskrifter (khl) av 19.11.1982, nr 66.
- Lov om sosiale tjenester m.v med forskrifter (stjl) av 13.12.1991, nr 81
- Forskrift om vederlag for opphold i institusjon av 26.04.1995, nr 392

Ikke lovpålagte tjenester

- Husleieloven av 06.06.2003, nr 39

3.0 SØKNAD OM TJENESTER

Henvendelser til pleie- og omsorgstjenesten med anmodning om bistand eller krav om en konkret tjeneste kan komme pr telefon, ved personlig oppmøte, eller ved søknad på pleie- og omsorgstjenestens søknadsskjema eller i eget skriv.

Ved muntlige anmodninger/krav om tjeneste skal pleie- og omsorgstjenestens søknadsskjema fylles ut av den som mottar henvendelsen. Alle anmodninger/krav om tjenester må underskrives av den hjelpetrequende så langt dette lar seg gjøre. Dette for at den enkelte brukers rettssikkerheten skal kunne ivaretas.

Når andre taler på vegne av den hjelpetrequende

Den som er part i en sak har som utgangspunkt rett til å la seg bistå enten av pårørende, fullmektig eller advokat. Det står parten fritt å oppnevne hvem som helst som fullmektig, dersom parten har samtykkekompetanse. Fullmektig som ikke er advokat, skal legge frem skriftlig fullmakt jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (fvl) av 10.02.1967, nr 101 § 12.

Dersom parten ikke har samtykkekompetanse på grunn av fysiske eller psykiske forstyrrelser, senil demens eller psykisk utviklingshemming åpner loven for at den "nærmeste" pårørende kan bistå uten at det foreligger fullmakt jf. lov om pasientrettigheter av 02.07.1999, nr 63 § 3-1.

Søknaden skal så langt det lar seg gjøre inneholde

- Personalia (navn, personnummer, adresse, telefon, sivilstand og nærmeste pårørende/kontaktperson)
- Eventuelt fullmektig/hjelpeverge
- Hvilke tjenester søkes det om?
- Når ønskes tjenesten igangsatt og eventuelt hvor lenge?
- Bakgrunn for søknad (sykehistorie/årsak til hjelpebehov)
- Om den hjelpetrequende mottar andre tjenester
- Dato og underskrift

Søknader om bistand/tjenester behandles fortløpende innen fire uker av pleie- og omsorgstjenesten. Ved behandlingstid over fire uker gjelder utsending av foreløpig svar, jf fvl § 11 a, beskrevet under punktet enkeltvedtak.

4.0 VURDERING/TILDELING AV TJENESTER

Pleie- og omsorgsleder vurderer søknader og fatter vedtak i saker med begrenset omfang. Dette gjelder også i saker der bruker åpenbart oppfyller vilkåret i henhold til lov, og at det skjønnsmessig vurderes slik at behov for tjenester åpenbart er til stede (dette gjelder for eksempel hjemmesykepleie, praktisk bistand i form av hjemmehjelp, korttidsopphold, kjøp av middag osv.)

Inntaksteamet består av kommunelege 1, pleie- og omsorgsleder, avdelingsleder, kontorleder, sykepleier institusjon og sykepleier hjemmetjenesten. Inntaksteamet vurderer søknader av omfattende karakter. Andre instanser innkalles ved behov. Pleie- og omsorgsleder fatter deretter vedtak med bakgrunn i inntaksteamets

vurderinger (dette gjelder for eksempel langtidsopphold i sykehjem/demensavdeling, omfattende behov for hjemmesykepleie, tildeling av andre boalternativ, omsorgslønn, støttekontakt og trygghetsalarm).

5.0 ENKELTVEDTAK

Vedtak om pleie- og omsorgstjenester skal som enkeltvedtak følge de krav som fremgår av lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (fvl) av 10.02.1967, nr 101 og forskrift om forvaltningsorganets veiledningsplikt av 16.12.1977, nr 17.

Det skal fattes enkeltvedtak vedrørende alle tjenester pleie- og omsorgstjenesten yter, både lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester.

Noen utdrag av forvaltningsloven:

- § 2 b Enkeltvedtak, et vedtak som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer.
- § 11 Forvaltningsorganet har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Dette gjelder spesielt innenfor gjeldende lover og forskrifter, vanlig praksis og regler for saksbehandling.
- § 11 a Det skal gis et foreløpig svar dersom søknader eller henvendelser ikke kan besvares innen en måned etter at den er mottatt. I svaret skal det redegjøres for grunnen til forsinkelsen og når svar kan forventes.
- § 16 Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist (forhåndsvarsling).
- § 17 Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.
- § 18 og 19 En part har som hovedregel rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter.
- § 23 Et enkeltvedtak skal være skriftlig om ikke dette av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet.
- § 24 Enkeltvedtak skal grunngis. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelse samtidig med at vedtaket treffes. I andre saker enn klagesaker kan forvaltningsorganet la være å gi samtidig begrunnelse dersom det innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen parter vil være misfornøyd med vedtaket.
- § 25 Innhold i vedtaket: det skal vises til regler vedtaket bygger på, faktiske forhold, og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøvingen av forvaltningsmessig skjønn. Se for øvrig eget punkt.
- § 27 Partene skal underrettes om vedtaket så snart som mulig. Underretningen skal gis av det forvaltningsorganet som har truffet vedtaket, hvis ikke særlige grunner foreligget. I regelen skal underretningen gis skriftlig. Med unntak kan underretningen gis muntlig eller på annen måte. I så fall kan en part kreve å få vedtaket skriftlig bekreftet. Underretning om vedtaket kan helt unnlates for så vidt underretning må anses åpenbart nødvendig og vedtaket ikke medfører skade eller ulempe for vedkommende part.

Vedtaketts innhold

- Hva saken gjelder
- Sakens fakta
- Skjønnsmessig vurdering og om den hjelpetrengende oppfyller rettskravet
- Vedtak, med henvisning til lovhjemler dersom lovpålagt tjeneste
- Omfanget av tjenesten
- Tidsbegrensning
- Begrunnelse
- Egenbetaling
- Klageadgang og klagefrist
- Oppsettende virkning (gjelder kun ved endring eller når vedtaket kan være til skade)
- Innsynsrett i sakens dokumenter
- Veiledningsplikt

I visse tilfeller skal enkeltvedtaket også inneholde informasjon om adgang til å søke fritt rettsråd og til retten til å få tilkjent sakskostnader.

Det skal fattes et enkeltvedtak for hver enkelt tjeneste. Kopi av enkeltvedtaket oppbevares i den hjelpetrengendes kardex/journal.

6.0 KLAGADGANG

Den som ikke er tilfreds med et vedtak har lovbestemt klageadgang jf. fvl § 28.

Ikke lovpålagte tjenester kan også påklages. De behandles av kommunalt klageorgan (Formannskapet). For øvrig følges samme klagegang som i vedtak etter khl.

Klageadgangen er hjemlet i fvl kapittel 6 § 28-36, khl § 2-4 og stjl § 8-6.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker og lov om helsetjenesten i kommunene

Vedtaket kan i saker etter kommunehelsetjenesteloven i første instans påklages til kommunalt klageorgan som består av tre til fem medlemmer jf. khl. § 2-4, første ledd. Klageorganet i Berlevåg kommune består av fem medlemmer. Helsetilsynet i fylket behandler eventuelt klagen i annen instans jf. khl. § 2-4 annet ledd.

Klagen fremsettes til pleie- og omsorgstjenesten ved pleie- og omsorgsleder som behandler klagen. Dersom enkeltvedtaket opprettholdes, fremlegges klagen for det kommunale klageorganet. Dersom vedtaket også opprettholdes i klageorganet gis det først mulighet til å kommentere vedtaket som er fattet i klageinstansen, før klagen eventuelt oversendes helsetilsynet for endelig vurdering og avgjørelse. Klagefristen er jf. fvl § 29 og jf. khl § 2-4, annet ledd **tre uker** etter at underretningen har kommet fram til vedkommende part.

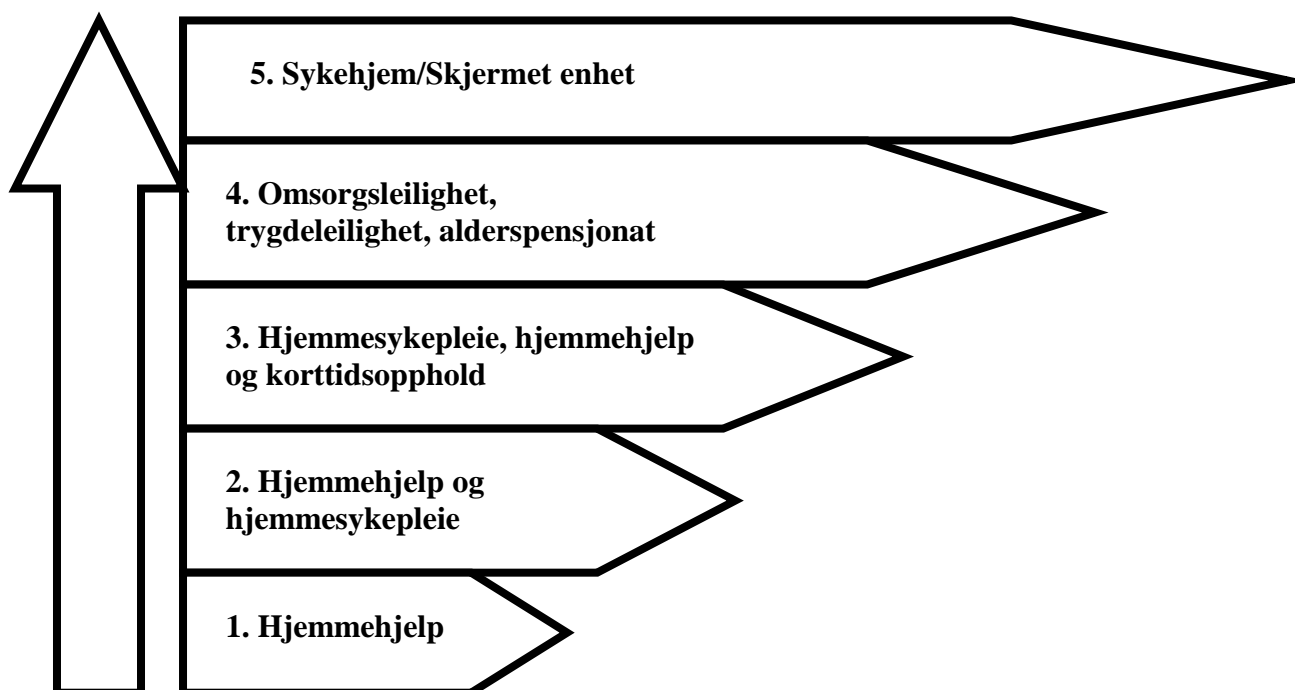
Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker og lov om sosiale tjenester

Vedtaket i saker etter stjl kan påklages til fylkesmannen jf. stjl §8-6.

Klagen fremsettes til pleie- og omsorgstjenesten ved pleie- og omsorgsleder som behandler klagen. Dersom enkeltvedtaket opprettholdes, videresendes klagen fylkesmannen. Klagefristen er etter fvl § 29 **tre uker** etter at underretningen har kommet fram til vedkommende part.

7.0 TJENESTETILBUD

Pleie- og omsorgstjenesten kartlegger og tilbyr tjenester etter LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå). Dette innebærer at pleie- og omsorgstjenesten alltid vil kartlegge behovet for tjenester ut fra laveste nivå og oppover. De laveste nivåene for omsorgstjenester vil alltid vurderes og evt. utprøves før mer omfattende tjenester settes i verk (se illustrasjon).

SELVHJULPEN PÅ ALLE OMRÅDER

I tillegg kommer eventuelt kjøp av middag, trygghetsalarm og vaskeritjenester.

7.1 Langtidsopphold

7.1.1 Langtidsopphold i sykehjem

Innvilges dersom pleie- og omsorgsbehovet vurderes som så stort at andre boformer og tjenester ikke gir bruker et medisinsk forsvarlig tilbud, og hvor det synes klart at muligheten for rehabilitering er liten. Omfattende tjenester skal være utprøvd før tildeling av langtidsopphold, dersom ikke spesielle omstendigheter tilsier at langtidsopphold må innvilges

Langtidsoppholdet evalueres hver 3. mnd.

Ved bedring i den helsemessige situasjonen kan brukeren utskrives til annet boalternativ eller tilbys andre tjenester, dersom dette vurderes å være medisinsk forsvarlig.

7.1.2 Terminalpleie

Innvilges dersom det ikke er utsikter til bedring i den helsemessige situasjonen, og at brukeren går inn i livets siste fase.

Brukere som har behov for terminalpleie skal ha muligheter til selv å velge om de ønsker å avslutte livet hjemme eller i institusjon. Pleie- og omsorgstjenesten plikter å følge brukers ønske så langt det er mulig.

7.1.3 Langtidsopphold i demensavdeling

Brukere som søker plass ved skjermet avdeling vurderes etter disse inntakskriteriene:

- Brukerens hoveddiagnose er demens.
- Brukeren skal utredes før innleggelse hvis hoveddiagnose mangler.
- Brukeren skal være forholdsvis fysisk frisk og fysisk mobil.
- Brukeren skal med veiledning kunne ivareta sin personlige hygiene, helt eller delvis.
- Brukeren kan med veiledning spise og drikke selv.
- Brukere med psykisk hoveddiagnose skal ikke integreres.
- Brukere må ha tilnærmet lik funksjonsnivå.
- Brukeren må kunne nyttiggjøre seg det terapeutiske tilbudet i avdelingen.
- Brukere som på grunn av alvorlig sykdom, pleietyngde eller sosial atferd ikke lengre kan dra nytte av tilbudet på avdelingen, flyttes ut i sykeavdelingen.

Langtidsoppholdet evalueres hver 3. mnd.

Lovhjemmel

Langtidsopphold hjemles i lov om helsetjenesten i kommunene (khl) av 19.11.82, nr 66, § 2-1: *"Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg"*, og khl. § 1-3, annet ledd, nr 6 (*bestemmelsen som omfatter sykehjem eller boform med heldøgns omsorg og pleie*).

Egenbetaling

Vederlag for opphold i institusjon betales jf. Forskrift om vederlag for opphold i institusjon av 26.04.1995, nr 392. Dette utgjør 75% av inntekt inntil folketrygdens grunnbeløp minus fribeløp. For inntekt over folketrygdens grunnbeløp betaler brukeren 85% av inntekten.

Det kan søkes fradrag for utgifter til eget hus. Berlevåg Kommune har vedtatt at dette kan innvilges med inntil 50% fradrag for de første 6 månedene beboer er i institusjon. Søker må da dokumentere hvilke utgifter som påløper. Fradrag gis for husleie/huslån, strøm, kommunale avgifter og forsikringer. Dette må dokumenteres med kopi av kvitteringer for siste 12 måneder.

7.2 Korttidsopphold

Kan innvilges som heldøgns-, dag- eller nattopphold med varighet fra en dag til 8 uker. Oppholdet kan innvilges hvis det oppstår akutte situasjoner i hjemmet av helsemessig, psykisk eller sosial årsak, som ikke kan løses ved tilbud om utvidede tjenester fra hjemmetjenesten. I tillegg kan det innvilges korttidsopphold ved hjemkomst etter sykehusopphold, der brukeren en kort tid har behov for institusjonsoppfølging, og ikke oppfyller kriterier for innleggelse ved sykestueplass, rehabiliterings- eller langtidsopphold.

Lovhjemmel

Korttidsopphold hjemles i lov om helsetjenesten i kommunene (khl) av 19.11.82, nr 66, § 2-1: *"Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg"*, og khl. § 1-3, annet ledd, nr 6 (*bestemmelsen som omfatter sykehjem eller boform med heldøgns omsorg og pleie*).

Egenbetaling

Vederlag for opphold i institusjon betales jf. Forskrift om vederlag for opphold i institusjon av 26.04.1995, nr 392. Satser for korttidsopphold bestemmes av Stortinget i forbindelse med budsjettbehandlingen en gang i året, og er for tiden på kr 118,- per døgn og kr 59,- for dag/nattopphold. Ved opphold over 60 dager i kalenderåret, kan kommunen kreve vederlag som for langtidsopphold, jf. forskriften § 6, 3. ledd.

7.3 Rehabiliteringsopphold

Innvilges dersom brukeren har behov for hjelp i institusjon for å komme tilbake til et tilnærmet tidligere funksjonsnivå. Hjelpen kan dreie seg om for eksempel pleie, opptrening, tilpassing av hjelpemidler, tilrettelegging av bolig etc. Det skal synes klart at rehabilitering er mulig å gjennomføre.

Rehabiliteringsopphold innvilges med varighet inntill fire uker. Innen denne tiden skal annet tjenestetilbud og boform ha blitt vurdert med tanke på mulig tilbakeføring til hjemmet.

Lovhjemmel

Korttidsopphold hjemles i lov om helsetjenesten i kommunene (khl) av 19.11.82, nr 66, § 2-1: *"Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg"*, og khl. §1-3, første ledd nr. 3 (*bestemmelsen som omfatter medisinsk habilitering og rehabilitering*).

Egenbetaling

Vederlag for opphold i institusjon betales jf. Forskrift om vederlag for opphold i institusjon av 26.04.1995, nr 392. Satser for korttidsopphold bestemmes av Stortinget i forbindelse med budsjettbehandlingen en gang i året, og er for tiden på kr 118,- per døgn og kr 59,- for dag/nattopphold. Ved opphold over 60 dager i kalenderåret, kan kommunen kreve vederlag som for langtidsopphold, jf. forskriften § 6, 3. ledd.

7.4 Avlastningsopphold

Kan innvilges for brukere eller pårørende som for en tidsbegrenset periode trenger å lette daglige utfordringer eller tyngende omsorgsarbeid.

7.4.1 Avlastning for bruker

Avlastningsopphold for bruker kan innvilges dersom bruker pga. sykdomsmessige, sosiale eller psykiske årsaker har behov for avlastning fra eget hjem.

Lovhjemmel

Avlastningsopphold for bruker hjemles i lov om helsetjenesten i kommunene (khl) av 19.11.82, nr 66, § 2-1: *"Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg"* og khl. §1-3, første ledd nr. 6 *(bestemmelsen som omfatter sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie).*

Egenbetaling

Vederlag for opphold i institusjon betales jf. Forskrift om vederlag for opphold i institusjon av 26.04.1995, nr 392. Satser for korttidsopphold bestemmes av Stortinget i forbindelse med budsjettbehandlingen en gang i året, og er for tiden på kr 118,- per døgn og kr 59,- for dag/nattopphold. Ved opphold over 60 dager i kalenderåret, kan kommunen kreve vederlag som for langtidsopphold, jf. forskriften § 6, 3. ledd.

7.4.2 Avlastning for pårørende

Avlastningsopphold kan innvilges bruker for å avlaste pårørende for tyngende omsorgsarbeid. Avlastningsopphold kan også innvilges i forbindelse med pårørendes ferieavvikling.

Lovhjemmel

Avlastningsopphold hjemles i henhold til lov om sosiale tjenester (stjl) av 13.12.91, nr. 81 § 4-3: *"Den som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp etter stjl. § 4-2 bokstav a – d"*, *(bestemmelsen som sier hva de sosiale tjenestene skal omfatte)* og § 4-2 bokstav b *(bestemmelsen som omhandler avlastningstiltak for personer og familier som har et særlig tyngende omsorgsarbeid).*

Egenbetaling

Dersom avlastningsoppholdet har som formål å avlaste pårørende for tyngende omsorgsarbeid, er det ikke anledning for kommunen å kreve egenbetaling, jf. Forskrift til lov om sosiale tjenester §8-2 nr 3.

7.5 Hjemmesykepleie

Hjemmesykepleie kan innvilges til brukere i eget hjem ut fra sykdomsmessig, sosial eller psykiske årsaker, ut over det bruker eller pårørende medisinsk forsvarlig kan bidra med.

Hjemmesykepleien kan bistå med:

- Tilsyn
- Fysisk pleie
- Formidling og opplæring av hjelpemidler
- Råd og veiledning om helsemessige spørsmål
- Bistand, veiledning og opplæring i medisinbruk
- Sårstell
- Hjelp og veiledning ved søknad om tjenester

7.5.1 Psykisk helsevern

Psykisk helsevern er underlagt hjemmesykepleien. Psykiatritjenester kan innvilges til brukere med psykiske lidelser/problemer, mennesker i krise og andre som befinner seg i en vanskelig livssituasjon. Tjenesten er et lavterskel tilbud som innebærer at bruker kan ta direkte kontakt.

Psykiatritjenesten kan blant annet bistå med:

- Samtaler, støtte og generell veiledning.
- Koordinering av hjelpebehov.
- Bistå med utarbeiding av individuell plan
- Videre henvisninger til bla. lege, helsesøster, trygdekontor, sosialkontor, arbeidskontor etc.
- Veiledning/støtte i å mestre dagliglivet samt boveiledning.
- Medisinsk oppfølging.
- Hjelp/veiledning til å søke om omsorgstjenester.

Psykiatritjenesten fokuserer på at brukeren skal veiledes til å være mest mulig selvhjulp.

Lovgrunnlag

Hjemmesykepleie og psykiatritjenester hjemles i lov om helsetjenesten i kommunene (khl) av 19.11.82, nr 66, § 2-1: *"Enhver har rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg"* og khl. § 2-1 første ledd, og khl. §1-3, annet ledd nr. 4 (*bestemmelsen som blant annet omfatter hjemmesykepleie*).

Egenbetaling

Det er ikke anledning til å kreve vederlag for hjemmesykepleie, jf. forskrift til lov om sosiale tjenester §8-2 nr 1. Brukeren må selv betale for medisiner, dosetter, lege-/fysioterapibehandling, og i visse tilfeller tannbehandling.

7.6 Praktisk bistand

7.6.1 Praktisk bistand i hjemmet

Praktisk bistand i form av hjemmehjelp kan innvilges til bruker som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål. Se for øvrig vedtatte retningslinjer for praktisk bistand i hjemmet, vedlegg 1.

Lovgrunnlag

Praktisk bistand i hjemmet hjemles i lov om sosiale tjenester (stjl) av 13.12.91, nr. 81 § 4-3: *"Den som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp etter § 4-2 bokstav a – d"* (*bestemmelsen som sier hva de sosiale tjenestene skal inneholde*), og § 4-2 bokstav a (*bestemmelsen som omhandler praktisk bistand og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse*).

Egenbetaling

Ifølge lov om sosiale tjenester §11-2 har kommunen anledning til å ta betalt for hjemmehjelpstjenester. Betaling for hjemmehjelp følger Forskrift til lov om sosiale

tjenester av 4.12.92, kapittel 8, § 8-2 nr 3. Satser for hjemmehjelp vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.

7.6.2 Brukerstyrt personlig assistent

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) kan innvilges dersom hjelpebehovet er så omfattende eller av en slik art at det mer hensiktsmessig kan ivaretas gjennom BPA enn gjennom andre omsorgstjenester. BPA er en kombinasjonstjeneste, der det ytes tjenester både av pleiemessige og sosial karakter.

Følgende kriterier bør være oppfylt før BPA kan tildeles:

- Brukeren bør ha sammensatte og omfattende tjenestebehov.
- Brukeren bør være i stand til å ta arbeidslederrollen.
- Brukeren bør ha egeninnsikt og, ressurser til aktivt liv i og utenfor boligen.

Brukerstyrt personlig assistanse beskrives nærmere i rundskriv I-20/2000.

Lovgrunnlag

BPA hjemles i lov om sosiale tjenester (stjl) av 13.12.91, nr. 81 § 4-3: *"Den som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp etter § 4-2 bokstav a – d" (bestemmelsen som sier hva de sosiale tjenestene skal inneholde), og § 4-2 bokstav a (bestemmelsen som omhandler praktisk bistand og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse).*

Egenbetaling personlig assistanse

Jf. forskrift om brukerstyrt personlig assistanse, I-20/2000: "Vederlag for BPA følger de vanlige reglene i forskrift om vederlag for sosiale tjenester, hjemmesykepleie og opphold i institusjon mv". Dette vil med andre ord si at det er adgang til å kreve vederlag for tjenester som ikke omfatter "personlig stell og egenomsorg, jf. forskrift til lov om sosiale tjenester §8-2 punkt 2. Hvor mange timer det kan kreves vederlag for må vurderes konkret i forhold de enkelte arbeidsoppgavene.

7.7 Støttekontakt

Støttekontakt kan innvilges til personer og familier som har behov for dette på grunn av funksjonshemming, sykdom, alder eller sosiale problemer. Omfanget av brukers sosiale nettverk vektlegges ved vurdering av søknad.

Støttekontakt er et tiltak som brukes som hjelp til mange ulike grupper: barn, unge og voksne med somatiske og/eller psykiske problemer; yngre og eldre funksjonshemmede; innvandrere som er ukjent med norske forhold; familier med sammensatte problemer og rusmiddelbrukere.

Støttekontaktens viktigste oppgave er ofte å hjelpe den enkelte til en meningsfull fritid. Oppgavene vil kunne innebære bl.a. sosialt samvær og å følge brukeren til ulike fritidsaktiviteter. Støttekontakten bør kunne bidra med vennskapelig rådgivning og hjelp.

Det bør i størst mulig grad unngås at nære familiemedlemmer er støttekontakt.

Lovgrunnlag

Vedtatt om støttekontakt hjemles i lov om sosiale tjenester (stjl) av 13.12.91, nr. 81 § 4-3: "Den som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp etter § 4-2 bokstav a – d", (bestemmelsen som sier hva de sosiale tjenestene skal omhandle), og § 4-2 bokstav c (bestemmelsen som omhandler støttekontakt).

Egenbetaling

Det er ingen egenbetaling for støttekontakt, jf forskrift til lov om sosiale tjenester § 8-2 nr 4.

7.8 Omsorgsgodtgjøring

Omsorgsgodtgjøring kan ytes som kompensasjon til omsorgspersoner som har særlig tyngende omsorgsoppgaver. Omsorgsgodtgjøring ytes til den som har omsorgsarbeidet, ikke til omsorgsmottaker. Se for øvrig vedtatte retningslinjer for omsorgsgodtgjøring, vedlegg 2.

7.9 Kjøp av middag

Kjøp av middag fra helsesenterets kjøkken kan innvilges dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Brukeren er bosatt i Berlevåg.
- Brukeren har fått en faglig vurdering av hjemmesykepleien.
- Brukeren ikke er i stand til å lage middag selv.
- Brukeren ikke er i stand til å tilegne seg nødvendig ernæring.

Alle kriterier bør oppfylles før kjøp av middag fra Berlevåg helsesenter innvilges.

Middag kjøres ut til den enkelte bruker ca kl 12.15 – 13.00 alle dager. Middagen består av hovedrett og dessert. Det tilbys stor og liten porsjon.

Lovgrunnlag

Kjøp av middag fra helsesenterets kjøkken er ikke en lovpålagt tjeneste.

Egenbetaling

Satser for kjøp av middag fra Berlevåg helsesenter vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.

7.10 Trygghetsalarm

Trygghetsalarm kan innvilges brukere pga. sykdomsmessige, sosiale eller psykiske årsaker. Målet er å skape økt trygghet i eget hjem.

Trygghetsalarm kan tildeles dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Brukeren må ha bostedstedsadresse i Berlevåg kommune.
- Brukeren er mentalt klar og orientert, og er i stand til å forstå trygghetsalarmens funksjon.
- Brukeren må kunne vurdere hva en akutt tilstand er.
- Brukeren må ha innlagt fasttelefon i sin bolig.
- Brukere med redusert bevegelighet med fare for fallulykker.

- Aleneboende uten tilsyn deler av døgnet prioriteres, men for omsorgstrengende i en familiesituasjon skal familiens totale situasjon vektlegges.

Trygghetsalarmen skal kun benyttes i de tilfeller der brukeren opplever å befinne seg i en akutt situasjon, og hvor det er behov for hjelp fra omsorgspersonell for å komme seg ut av denne situasjonen.

Brukere som har fått tildelt trygghetsalarm, skal til en hver tid bære alarmknappen på seg innendørs. Dersom trygghetsalarmen misbrukes kan brukeren faktureres kr 300 per gang for utrykning.

Trygghetsalarmen skal leveres pleie- og omsorgstjenesten dersom behov for alarmen ikke lengre er tilstede, eller at bruker ikke lengre oppfyller vilkårene.

Lovgrunnlag

Tildeling av trygghetsalarm er ikke en lovpålagt tjeneste.

Egenbetaling

Satser for leie av trygghetsalarmer fra Berlevåg helsesenter vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Private personer kan selv kjøpe egen trygghetsalarm, og koble denne til kommunens alarmsystem. Leie betales på samme vilkår til kommunen.

7.11 Vaskeritjenester

Kan innvilges til brukere som pga helsemessig, sosiale eller psykiske årsaker har behov for dette. Det vil da bli foretatt en samlet vurdering av boligforhold og helsemessige forhold sett opp mot tjenester som kan tilbys fra hjemmetjenesten.

Alt tøy må merkes med navnelapper. Håndvask av tøy kan ikke utføres.

Lovgrunnlag

Tildeling av vaskeritjenester er ikke en lovpålagt tjeneste.

Egenbetaling

Satser for vask av tøy ved Berlevåg helsesenter vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.

7.12 Omsorgsleiligheter

Omsorgsleilighetene er tilpasset og tilrettelagt for bevegelseshemmede, brukere med utvidede omsorgs- og pleiebehov og brukere med tekniske hjelpemidler.

Omsorgsleilighetene skal primært dekke boligbehovet for eldre mennesker i kommunen, som av helsemessige årsaker ikke lengre er i stand til å bo i egen bolig eller i annen leid bolig. Yngre brukere kan også søke på omsorgsleilighet, dersom kriteriene oppfylles.

Følgende kriterier bør være oppfylt ved tildeling av omsorgsleilighet:

- Brukeren må ha bostedsadresse i Berlevåg kommune.
- Brukerens egen bolig kan vanskelig tilrettelegges ved utvidet omsorgsbehov.

- Brukeren må ha behov for en tilrettelagt bolig pga alder, funksjonshemming eller andre årsaker.
- Brukeren må ha et utvidet hjelpebehov av sykdomsmessig eller psykisk art, eller forventes å få det i nær fremtid.
- Andre utvidede hjelpetiltak må være utprøvd i egen bolig og funnet lite forsvarlig.
- Søkere som etter en samlet vurdering av medisinsk og/eller psykisk art synes å ha de mest påtrengende boligbehov, skal prioriteres.

Kvalifiserte søkere blir satt på uprioritert venteliste.

Ved tildeling av stor leilighet til enslig beboer, må det påregnes flytting til mindre leilighet dersom leiligheten må benyttes til ektepar/samboere.

Leilighetenes størrelse og utforming

Berlevåg kommune har 3 omsorgsleiligheter lokalisert til helsesenteret. Leilighetenes størrelse er på hhv. 33,7 m², 34,9 m² og 47m². Den største leiligheten er primært tiltenkt ektepar. Omsorgsleilighetene inneholder stue med kjøkkenløsning, atskilt soverom, bad/wc, innebod og utebod. I tillegg kommer fellesareal. Leilighetene har elektrisk oppvarming.

Utstyr mv. i leilighetene

Hver omsorgsleilighet er utstyrt med kjøkken- og baderomsinnredning. Leietaker må selv holde komfyr, kjøleskap, fryser, støvsuger og lignende. Det samme gjelder møbler, seng, gardiner, småbelysning og annet inventar. Postkasse etableres av hver enkelt beboer på anvist plass utenfor omsorgsleilighetene.

Renhold

Leietaker er selv ansvarlig for renholdet i leiligheten. Dersom leietaker er avhengig av hjelp til dette, kan en på vanlig måte søke om hjelp til renhold fra pleie- og omsorgstjenesten.

Behov for tjenester

Beboere i omsorgsleilighetene med behov for hjemmesykepleie, praktisk bistand etc betjenes av hjemmetjenesten ved behov. Det må søkes om tjenester på vanlig måte, og innvilges ved enkeltvedtak.

Sikkerhet/trygghet

Hver leilighet er utstyrt med brannvarslingsanlegg som er tilknyttet sentral ved Berlevåg helsesenter. I tillegg kan trygghetsalarm innvilges ved behov. Det er etablert en nøkkelboks utenfor hver omsorgsleilighet. Dette for å kunne foreta tilsyn ved behov og ivareta beboerens sikkerhet ved for eksempel uhell, ulykker eller brann.

Lovgrunnlag

Leie av omsorgsleiligheter er ikke en lovpålagt tjeneste. Å bo i en omsorgsleilighet er juridisk å betrakte som å bo i eget hjem. Leieforholdet reguleres av Husleieloven av 06.06.2003, nr 39, §§ 9 og 11.

Egenbetaling

Satser for leie av omsorgsleilighet vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen. Inkludert i husleien er forsikring på bygningen og kommunale avgifter. Leietaker må selv tegne innboforsikring. Det kan søkes Husbanken om bostøtte. I tillegg kommer utgifter til strøm og enkle vaktmestertjenester. Depositum kr 4 000.

7.13 Alderspensjonat

Alderspensjonatrom kan innvilges til bruker som av sykdomsmessig, sosial eller psykisk årsak har behov for et annet boalternativ enn det å bo i egen bolig. Det kan innvilges langtidsopphold eller opphold for kortere perioder, for eksempel vinteropphold. Alderspensjonatrommet er lite tilrettelagt for brukere med utvidet hjelpebehov og omfattende funksjonshemming.

Følgende kriterier bør være oppfylt ved tildeling av alderspensjonatrom:

- Brukeren må ha bostedsadresse i Berlevåg kommune.
- Brukeren må være fysisk oppegående og ikke ha store pleiebehov.
- Brukeren må i stor grad være mentalt orientert.
- Brukeren må selv kunne ta del i dagliglivets gjøremål og utfordringer.
- Brukeren må under veiledning og hjelp kunne gjøre innkjøp og gjøre i stand egen mat.
- Andre utvidede hjelpetiltak må være utprøvd i egen bolig og funnet lite forsvarlig.
- Brukeren må ha behov for å bo i trygge omgivelser, ut over det som kan skapes i hjemmet.
- Brukeren må kunne fungere i et sosialt fellesskap.

Brukere som i perioder er svært ensomme med lite sosialt nettverk og ingen familie boende på stedet, prioriteres ved tildeling.

Kvalifiserte søkere blir satt på uprioritert venteliste.

Ved endret hjelpebehov skal andre boalternativer vurderes, slik at brukeren får faglig forsvarlige tjenester.

Alderspensjonatrommenes størrelse og utforming

Berlevåg kommune har 5 alderspensjonatrom lokalisert til helsesenteret. Rommenes størrelse er på 18 m², og inneholder et oppholdsrom med tekjøkken, liten gang og bad/wc. I tillegg kommer fellesareal bestående av stor stue og kjøkken. Rommene har elektrisk oppvarming.

Utstyr mv. i leilighetene

Hvert alderspensjonatrom er utstyrt med tekjøkken. Leietaker må selv holde møbler, seng, gardiner, småbelysning og annet inventar. Postkasse etableres på fellesområdet. Ved behov kan institusjonsseng og enkelte møbler lånes fra Helsesenteret.

Renhold

Leietaker er selv ansvarlig for renhold på eget rom. Dersom leietaker er avhengig av hjelp til dette, kan en på vanlig måte søke om hjelp til renhold fra pleie- og omsorgstjenesten.

Behov for tjenester

Beboere ved alderspensjonatet med behov for hjemmesykepleie, praktisk bistand etc betjenes av hjemmetjenesten ved behov. Det må søkes om tjenester på vanlig måte, og innvilges ved enkeltvedtak.

Sikkerhet/trygghet

Hvert rom er utstyrt med brannvarslingsanlegg som er tilknyttet sentral ved Berlevåg helsesenter. I tillegg kan trygghetsalarm innvilges ved behov. Utenfor hvert alderspensjonatrom etableres en nøkkelboks. Dette for å kunne foreta tilsyn ved behov og ivareta beboerens sikkerhet ved for eksempel uhell, ulykker eller brann.

Lovgrunnlag

Leie av alderspensjonatrom er ikke en lovpålagt tjeneste. Å bo i alderspensjonat er juridisk å betrakte som å bo i eget hjem. Leieforholdet reguleres av Husleieloven av 06.06.2003, nr 39, §§ 9 og 11.

Egenbetaling

Satser for leie av alderspensjonatrom vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen. Inkludert i husleien er forsikring på bygningen, strøm og kommunale avgifter. Leietaker må selv tegne innboforsikring.

7.14 Trygdeleiligheter

Berlevåg kommune har for tiden 6 trygdeleiligheter. 2 leiligheter er lokalisert i Samfunnsgata 31 og 4 leiligheter i Idrettsveien 2 og 4. Per i dag er kun en av disse leilighetene tilrettelagt for bevegelseshemmede. Trygdeleilighetene er underlagt teknisk etat. Tildeling skjer i samarbeid med pleie- og omsorgstjenesten, sosialtjenesten og teknisk etat. Leilighetene må pusses opp i 2006 og noen leiligheter må tilrettelegges for bevegelseshemmede. Etter dette utarbeides inntakskriterier for trygdeleilighetene.

Alle tildelte tjenester vurderes kontinuerlig av pleie- og omsorgstjenesten. Tjenestetilbudet kan endres som følge av den enkelte brukers endrede hjelpebehov.